

„Nekřesej do kaše, křesej do troudu...“ 200 let od narození Karla Havlíčka (1821–1856)

I.

„Nevěřte tedy, milí rodiče, takovému člověku, ať se jmenuje Petr nebo Pavel, obzvláště duchovnímu, neboť ti jsou vždycky plní žluče, když někdo vystoupí; věřte spíše mně. Neboť nakonec kdo se mnou lépe smýšlí než já sám, rozum už mám, nepoženu se tedy svévolně do neštěstí. ... ale nejsem špatný chlap a mám doposud srdce v těle, a nikoli pouhé politikaření, a bůh mi ještě dopřeje milosti, abych vám mohl dokázat, že jsem vděčný syn. Prozatím nemohu říci nic jiného než: spolehněte na mě a důvěřujte mi, že neklamou předstíráním, ať lidé říkají, co chtějí, nechte je povídat, já vím, co dělám.“

(Dopis Karla Havlíčka rodičům z 12. října 1841)

II.

Havlíček byl přijat do pražského arcibiskupského semináře dne 30. září 1840. Podmínky studia byly tehdy zpřísněny. Těžko tu hledal spřízněnou duši. Přátele tu ale našel. Patřil mezi ně Jan Klejzar, František Josef Řezáč a František Mudra. Budou jej provázet po celý další život. Poměry v semináři, tam panující atmosféra i chování nadřízených pak v Havlíčkovi probouzely deziluzi. „Sklon k volné diskusi a nespoutanosti“ mu koneckonců vyčítali i nadřízení. Tím nejméně oblíbeným byl P. Antonín Rost. Havlíčkova averze vůči němu vytryskla i v jeho některých pozdějších epigramech. A právě jedny z jeho veršů se mu staly osudnými, totiž blahopřejná báseň pro dva profesory. Cítili se ohroženi tím, že u nich Havlíček ocenil vztah ke Slovanstvu. U profesora Mařana pak Havlíček neobstál u dvou zkoušek. Dne 21. srpna arcibiskup rozhodl, aby Havlíček a další tři mladíci byli propuštěni. Karel Havlíček odjel k rodičům do Brodu a nedával nijak najevo, že by se studiem končil či skončit chtěl. Stál ovšem na další životní křižovatce.

III.

Karel Kazbunda, *Karel Havlíček Borovský I*, Praha 2013; Karel Havlíček Borovský, *Vojna s hloupostí a zlobou*, Praha 1981.

